

Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 856
Αριθμ. Πρωτ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ: 59
Ημερομ. Κατάθεσης: 15/3/2024
Ωρα κατάθεσης: 12:01'

Αθήνα, 15 Μαρτίου 2024

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Πρωθυπουργό

Θέμα: Γιατί η Κυβέρνηση βάζει πλάτη στα υπερκέρδη σε καύσιμα και ηλεκτρικό ρεύμα και δεν τα φορολογεί όπως προβλέπουν οι ευρωπαϊκοί και εθνικοί κανόνες;

Οι πανευρωπαϊκές πρωτιές της Ελλάδας στην ακρίβεια σε καύσιμα και ρεύμα συνδέονται με την προκλητική, αντιαναπτυξιακή και αντικοινωνική επιλογή της κυβέρνησης που βάζει πλάτη στην αισχροκέρδεια, μη εφαρμόζοντας το ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο που προβλέπει έκτακτη φορολόγηση των υπερκερδών. Ειδικότερα για τα υπερκέρδη σε καύσιμα και ηλεκτρική ενέργεια οι κυβερνητικές επιλογές έχουν ως κάτωθι:

Α. Διύλιση καυσίμων

Το 2022, παρά τον πόλεμο στην Ουκρανία και την ενεργειακή κρίση, υπήρξε έτος-ρεκόρ στα κέρδη για τις εισηγμένες εταιρείες που παρουσίασαν άλμα κερδών 303,6% και ρεκόρ 15-ετίας στις διανομές μερισμάτων, με το 80% των μερισμάτων να αφορά μόλις 7 εταιρείες. Στην κορυφή της λίστας κερδοφορίας για το 2022 φιγουράριζαν οι δύο μεγάλοι ενεργειακοί όμιλοι της χώρας, Motor Oil και HELLENiQ Energy (πρώην ΕΛΠΕ). Ανάλογη εικόνα σημαντικής, έστω και σχετικά μειωμένης κερδοφορίας, παρατηρείται και για το 2023, όπως προκύπτει από τα ήδη δημοσιευμένα στοιχεία των δύο εταιρειών και όπως απεικονίζει το περιθώριο διύλισης, που για την HELLENiQ Energy ανέρχεται σε 17,40 \$/βαρέλι, διπλάσιο από το μέσο ορό της τετραετίας 2018-21 (8,75 \$/βαρέλι).

Σε εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2022/1854, η κυβέρνηση υποχρεωτικά προχώρησε στη θεσμοθέτηση έκτακτης φορολόγησης των υπερκερδών από τη δραστηριότητα της διύλισης (Ν. 5007/2022, άρθρο 114). Φρόντισε όμως η φορολόγηση αυτή μέσω της έκτακτης εισφοράς αλληλεγγύης να είναι η μικρότερη δυνατή, (α) επιλέγοντας τον ελάχιστο συντελεστή που επιτρέπει ο Ευρ. Κανονισμός (33%), (β) δίνοντας τη δυνατότητα η έκτακτη εισφορά να λογιστεί ως φορολογική δαπάνη για την επόμενη χρονιά, και (γ) περιορίζοντας την εφαρμογή της μόνο στο έτος 2022, ενώ ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός δίνει δυνατότητα εφαρμογής και για το 2023. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να βεβαιωθούν μόλις 630 εκατ. ευρώ για το φορολογικό έτος 2022, ενώ αν είχε εφαρμοστεί η δέσμευση του κ. Πρωθυπουργού στη Βουλή στις 23.03.2022 για φορολόγηση υπερκερδών με συντελεστή 90% θα είχε βεβαιωθεί έκτακτη εισφορά της τάξης των 2,36 δισ. ευρώ. Παράλληλα, η εισαγωγή της εισφοράς ως δαπάνη για το 2023 μειώνει τις συμβατικές φορολογικές υποχρεώσεις των δύο διυλιστηρίων για το 2023.

Ιδιαίτερα σκανδαλώδης όμως παραμένει η επιλογή της κυβέρνησης να μην προχωρά στη φορολόγηση υπερκερδών για το 2023, όταν με βάση τα έως τώρα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία των δύο ομίλων προκύπτουν και πάλι υπερκέρδη από τη δραστηριότητα της διύλισης. Μάλιστα, όπως αναγκάστηκε να παραδεχτεί ο Υφυπουργός Οικονομικών στη Βουλή (28.02.2024), η κυβέρνηση δεν προτίθεται να φορολογήσει τα υπερκέρδη των διυλιστηρίων για το 2023 με την δικαιολογία ότι «*το 2022 ήταν η αυξημένη τιμή στις βενζίνες που δημιούργησε αυτό το πρόβλημα*». Δηλαδή αποκάλυψε ότι η κυβέρνηση επέλεξε, παρά τη δυνατότητα του Κανονισμού 2022/1854 να μην φορολογήσει τα υπερκέρδη για το 2023 και να τα αφήνει να σωρεύονται στα ταμεία και μερίσματα των δύο διυλιστηρίων, επιβαρύνοντας τις οικονομικές-παραγωγικές λειτουργίες και τους καταναλωτές.

B. Αγορά ηλεκτρικής ενέργειας

Ανάλογη εικόνα παρουσιάζει η φορολόγηση των υπερκερδών από την προμήθεια (λιανική) ρεύματος, τα οποία προέκυψαν το χρονικό διάστημα Αύγουστος 2022-Δεκέμβριος 2023 όταν με τη δήθεν κατάργηση της ρήτρας αναπροσαρμογής, οι προμηθευτές κλήθηκαν να υπολογίσουν ex ante τις τιμές προμήθειας κάθε μήνα, θέτοντας υψηλές προβλέψεις που δεν επαληθεύθηκαν, αλλά χρεώθηκαν κανονικά στους καταναλωτές και εισπράχθηκαν. Μόνο για τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο του 2022 υπολογίζεται ότι προέκυψαν υπερκέρδη της τάξης του 1 δισ. ευρώ, τα οποία επιδοτήθηκαν και από τον κρατικό προϋπολογισμό!

Κατόπιν της αντιπολιτευτικής πίεσης του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, ο τότε Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας υποχρεώθηκε να νομοθετήσει τη φορολόγηση των υπερκερδών το Νοέμβριο του 2022 (Ν. 4994/2022, άρθρο 40). Στη συνέχεια υπήρξαν διαδοχικές παρατάσεις των προθεσμιών, η Υπουργική Απόφαση υπολογισμού των υπερκερδών υπογράφηκε με ένα χρόνο (!) καθυστέρηση, αλλά, όπως είναι μέχρι σήμερα γνωστό, το κράτος δεν έχει εισπράξει ούτε ένα ευρώ από τα υπερκέρδη του ρεύματος από τον Αύγουστο 2022, παρότι πέρασαν δεκαεπτά μήνες από τη σχετική νομοθέτηση.

Ενώ λοιπόν οι καταναλωτές βιώνουν πρωτόγνωρη ακρίβεια, τα υπερκέρδη παραμένουν προκλητικά στα ταμεία και στους μετόχους των ενεργειακών εταιρειών.

Κατόπιν των παραπάνω, ερωτάται ο κ. Πρωθυπουργός:

1. Θα φορολογήσει η κυβέρνηση τα υπερκέρδη των διυλιστηρίων για το έτος 2023; Αν όχι με ποιο σκεπτικό επιλέγει η κυβέρνηση να μην επιστρέψουν τα εν λόγω υπερκέρδη στην ελληνική κοινωνία και οικονομία που συνεχίζουν να επιβαρύνονται με υπέρογκο κόστος καυσίμων;
2. Γιατί η κυβέρνηση έχει καθυστερήσει πάνω από ένα χρόνο τη φορολόγηση των υπερκερδών στην προμήθεια ρεύματος; Με ποιο τρόπο σχεδιάζει να επιστρέψει τα υπερκέρδη αυτά σε όσους επιβαρύνθηκαν το 2022 και το 2023;

Ο Ερωτών

Σωκράτης Φάμελλος

Πρόεδρος Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ